

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ*

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΧΩΡΟΥΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

‘Ο Ὁργανισμὸς τῆς Ἀκαδημίας προβλέπει, στὴν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους, ἴδιαίτερη Συνεδρία, κατὰ τὴν ὅποια τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου μετατίθενται, ἀπὸ τοὺς ὄμονος τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Προέδρου στοὺς ὄμονος τοῦ νέου Προέδρου’ στὴν σημερινὴ Συνεδρία, στοὺς ὄμονος τοῦ νέου Προέδρου, ἐκλεκτοῦ Συναδέλφου κ. Ἰωάννου Τούμπα, πρὸς τὸν ὅποῖον ἀπευθύνω τὶς εἰλικρινεῖς μον εὐχὲς γιὰ τὴν εὐόδωση τοῦ ἔργου ποὺ ἀγαλαμβάνεται.

‘Η θητεία τοῦ Προέδρου εἶναι, δπως βλέπετε, μονοετής. Ὁ κάθε Πρόεδρος προσφέρει ὅ,τι εἶναι περισσότερο πρόσφορο στὸν χαρακτήρα του καὶ τὰ ἴδιαίτερα προσόντα του. Ὑπάρχει, δπωσδήποτε, μία ἀναμφισβήτητη συνέχεια καὶ συνέπεια, τὴν ὅποια ὁ ἐκάστοτε Πρόεδρος καρποῦται. Ἐπωφελοῦμαι συνεπῶς τῆς εὐκαιρίας, γιὰ νὰ μεταφέρω τὴν σκέψη μον εὐλαβῶς σὲ δύσονς κατέλαβαν, ποὺν ἀπὸ ἐμένα, αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἔδρα, ἀγωνιζόμενοι καὶ μοχθοῦντες, δπως καὶ ἐγώ, ὡς ἀλλοι βιοτέχνες παρωχημένων ἐποχῶν, ἀφοῦ ἡ θεία Χάρις δὲν εὐδόκησε νὰ τοὺς προικίσει οὕτε μὲ θυρωρὸ οὕτε μὲ ἴδιαίτερη γραμματέα.

Τὰ πολὺ εὐγνώμονα αἰσθήματά μον στρέφονται, φυσικά, πρὸς τὸν κ.κ. Εἰδικὸς Γραμματεῖς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Συγκλήτου, ἡ μετὰ τῶν ὅποιων συνεργασία ὑπῆρξε καθ’ δλα ἀγογη. ἴδιαίτερα, εὐλόγως, καὶ πρὸς τὸν Γενικὸ Γραμματέα κ. Περικλῆ Θεοχάρη καθὼς καὶ τὸν Ἐφορο τῆς Ἀκαδημίας κ. Γιόκαρη, δ ὅποῖος ἐστάθη στὸ πλευρό μον καθ’ δλη τὴν διάρκεια τῆς θητείας μον.

* Συνεδρία τῆς 10 Ιανουαρίου 1991.

Μοῦ ἀπομένει νὰ εὐχαριστήσω τὸ λοιπὸ προσωπικὸ τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν πάντοτε πρόθυμη καὶ φιλικὴ ἀπέναντί μου συμπεριφορά.

Κνοίες καὶ Κύριοι,

Ἡ εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸ μεγάλο αὐτὸν Ἰδρυμα, ποὺ μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μὲ δεχθεῖ στοὺς κόλπους του, μὲ ὥθησε νὰ σκεφθῶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ δόποιο θὰ μποροῦσα νὰ προσφέρω σ' αὐτό, ὡς Πρόεδρος, ἵταν ἡ βελτίωση τῆς ἐσωτερικῆς του δργανώσεως καὶ λειτουργίας. Πράγμα, φυσικά, ἀδύνατο χωρὶς τὴν ταυτόχρονη πλήρωση τῶν προβλεπομένων — ἥδη ἀνεπαρκῶν — ἀπὸ τὸν νόμο κενῶν θέσεων : ἄνω τῶν 15 ἔναντι τῶν 24 ὑπηρετούντων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ.

Κάτω ἀπὸ συνθῆκες κυβερνητικῆς ἀσταθείας καὶ ποικίλων κλυδωνισμῶν τῆς δημοσίας ζωῆς τοῦ τόπου ἀρχισα, συνεπῶς, ἔναν ἐπίπονο, πολυμέτωπο καὶ δαιδαλώδη ἀγώνα, μὲ τὴν πιστὴν συμπαράσταση τοῦ κ. Ἐφόρου τῆς Ἀκαδημίας, διὰ μέσου ποικιλοτύμων κλιμακίων, ἐπιτροπῶν καὶ συμβούλων, γιὰ νὰ ἐπιτύχω, κατὰ πρῶτο λόγο, τὸν τελευταῖον αὐτὸν στόχο.

Οφείλω νὰ ἐπισημάνω, ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ ἔλλειψη ἴκανον ἀριθμοῦ ἐξειδικευμένου διοικητικοῦ προσωπικοῦ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς ἐπιβεβλημένες ἀπὸ τὸν νόμο ἐπαχθεῖς γραφειοκρατικὲς διαδικασίες, ἀδρανοποιοῦν σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν Ἀκαδημία καὶ ὑποβιβάζοντὸν τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τῆς καὶ τὶς σχέσεις τῆς μὲ τὸ ἐνδρύτερο κοινὸν καὶ τὸν πάσης φύσεως δργανισμοὺς τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἔτσι ὥστε ἡ Ἀκαδημία νὰ μὴ μπορεῖ νὰ συμμετάσχει ὅσο θὰ ἔπρεπε ἐνεργά σὲ μεγάλα πνευματικά, ἔθνικῆς σημασίας προβλήματα καὶ νὰ βάλλεται συνεχῶς ἀπὸ τὸν Τύπο καὶ τὴν Κοινὴ Γνώμη.

Υπογραμμίζω, ἰδιαίτερα, ὅτι ἡ ἔλλειψη ἐπαρκοῦς εἰδικευμένου προσωπικοῦ ἐμποδίζει τὴν Ἀκαδημία νὰ ἀξιοποιήσει τὴν μεγάλην ἀκίνητην περιουσία της. Εἶμαι πεπισμένος ὅτι, ἀν τὸ αἴτημα αὐτὸν ἴκανοποιεῖτο καὶ ἀν παραλλήλως ἡ Ἀκαδημία ἀπαλλασσόταν ἀπὸ τὴν ἄλλως πρωτοφανῶς ἀδικη, ἀνιστ καὶ ἀντιπαραγωγικὴ νομοθεσία τῶν ἐνοικιοστασιακῶν μισθώσεων, θὰ μποροῦσε μὲ τὸν χρόνο νὰ ἀπαλλάξει ἐντελῶς τὸν κρατικὸ προώπολογισμὸ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο βάρος μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνηση — καὶ αὐτὸν εἶναι πρὸς τιμήν της — κατενόησε τὴν ὁρθότητα τῶν εἰσηγήσεών μον. Μὲ τὴν ύπ' ἀριθμ. 38/15.3.1990 πράξη τῆς Τριμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ἐνέκρινε τὴν κατ' ἔξαίρεση τοῦ μέτρου τῆς ἀναστολῆς τῶν προσλήψεων πλήρωση 12 κενῶν δργανικῶν θέσεων διαφόρων κατηγοριῶν διοικητικοῦ προσωπικοῦ καθὼς καὶ 9 κενῶν δργανικῶν θέσεων ἐρευνητῶν. Μὲ τὴν ἴδιαν κατανόησην, μὲ τὴν ύπ' ἀριθμ. Φ. 112/1724 ἀπὸ 3.4.1990 κοινὴ Ὑπουργικὴ Ἀπόφαση ποὺ ἐδημοσιεύθη στὶς 10.4.1990 στὸ ύπ' ἀριθμ. 262, τ. Β', Φ.Ε.Κ. ἐνεκρίθη ἡ ἔξαίρεση τῶν

ώς ανω 12 θέσεων διοικητικού προσωπικού άπό τις διαδικασίες προσλήψεως που προ βλέπονται άπό τὸν N. 1735/87. 'Ατυχῶς, ή ἔγκριση αὐτὴ ἀτόνησε μετὰ τὴν γνωστὴν 'Εγκύλιο τοῦ κ. 'Υπουργοῦ Προεδρίας τῆς παρούσης Κυβερνήσεως περὶ ἀναστολῆς τῶν πάσης φύσεως προσλήψεων, ἐνῶ ἐνεκρίθη ἀκολούθως μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 67 ἀπὸ 20.7.1990 Πράξη τῆς Πενταμελοῦς ἐξ 'Υπουργῶν 'Επιτροπῆς ή πλήρωση 3 μόνον θέσεων διοικητικοῦ προσωπικοῦ.

Παρὰ τὶς ἐναγώνιες ἔκτοτε προσπάθειες καὶ τοῦ κ. 'Εφόρου καὶ ἐμοῦ, τὸ θέμα ἐκκρεμεῖ κάποιν μεταξὺ τῶν ὁδῶν Μητροπόλεως καὶ Βασιλίσσης Σοφίας, μολονότι θὰ συμπληρωθεῖ σὲ λίγο καὶ ὅ ἔκτος μήνας ἀγαμονῆς.

Καὶ δλίγον, δμως, φῶς, ἐπειτα ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς αὐτὲς πρῶτες διαπιστώσεις.

Χάρη στὴν πρόθυμη συμπαράσταση τῆς 'Υφυπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Κας Κέλλης Μπουρδάρα ἔγινε τελικὰ δεκτὸ τὸ νομοθετικὸ κείμενο, τὸ δποτο τῆς ὑπέρβαλα καὶ τὸ δποτο ἐξομοιώνει τὸ ἐρευνητικὸ προσωπικὸ τῶν Κέντρων τῆς 'Ακαδημίας μὲ τὸ λοιπὸ ἐρευνητικὸ προσωπικὸ τῆς Χώρας. Οἱ διαδικασίες ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑποβαθμισμένου, πολὺ ἀξιον αὐτοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Ακαδημίας, τίθενται τώρα σὲ ἐφαρμογὴ ἀπὸ τὶς ἀρμόδιες ἐπιτροπές τοῦ 'Ιδρυματος.

Μὲ ἀνάλογες προσπάθειες ἐπετεύχθη καὶ ἡ νομοθετικὴ καὶ οἰκονομικὴ κατοχύρωση τῆς λειτουργίας Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων τῆς 'Ακαδημίας, καθὼς καὶ τῆς προσλήψεως δύο ὑπαλλήλων γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν κληροδοτημάτων καὶ ἐνὸς σωφρὸς γιὰ τὸ ἀνέκαθεν, ἀπὸ τῆς κτήσεώς τον, ὁρφανὸ αὐτοκίνητο τῆς 'Ακαδημίας. 'Ελπίζω ἡ πρόσληψη αὐτοῦ τοῦ προσωπικοῦ, τὸ δποτο, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, δὲν ἐπιβαρύνει τὸν κρατικὸ προϋπολογισμό, νὰ μὴ προσκρούει στὶς πολύπλοκες τόσο διοικητικὲς ὅσο καὶ κυβερνητικὲς διαδικασίες.

'Η δργανωτικὴ καὶ λειτουργικὴ ἀναβάθμιση τῆς 'Ακαδημίας δὲν ἐξαρτᾶται, φυσικά, ἀπολειστικὰ ἀπὸ τὴν ἐπάνδρωση τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ τῆς.

'Ο 'Οργανισμὸς τῆς 'Ακαδημίας ποὺ συμπληρώνει μία ἐξηκονταετία, χωρὶς οὐσιαστικὲς ἔκτοτε βελτιώσεις, ἔχει, κατὰ τὴν γνώμη μου, ἀνάγκη ἀναθεωρήσεως σὲ σημαντικὴ ἔκταση. Εἶναι εὖλογο νὰ ἀντιμετωπίζεται ἐφεξῆς ἔνας νέος τρόπος κατανομῆς τῶν εὐθυνῶν μεταξὺ τῆς 'Ολομελείας καὶ τῶν Τάξεων ἐπὶ δρισμένων οὖσιωδῶν θεμάτων. "Οπως ἐπίσης καὶ ἔνας ἐπαναπροσδιοισμὸς τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀναδιογγάνωση τῶν καθηκόντων καὶ τῆς ιεραρχίας τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ. Εἶναι ἀπαράδεκτο, λ.χ., δ Πρόεδρος τῆς 'Ακαδημίας νὰ ὑπογράφει, χωρὶς δυνατότητα ὑπεξουσιοδοτήσεως, χιλιάδες ἐγγράφων καὶ ἐνταλμάτων, ἀκόμη καὶ γραμματίων πενήντα ἢ ἑκατὸν δραχμῶν!

Βεβαίως, ἡ δργάνωση καὶ λειτουργία ἐνὸς 'Ιδρυματος, δπως αὐτό, δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται ἀντικείμενο ἐσπενσμένων ἐπεμβάσεων, σὲ νομοθετικὸ ἢ ἀπλῶς καρονιστικὸ

επίπεδο. Πλὰ τὸν λόγο αὐτὸν συνεστήθη, κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεώς μου, Ἐπιτροπὴ μελέτης τοῦ θέματος, μὲ σκοπό, σὲ ἓνα πρῶτο στάδιο, τὴν τακτοποίηση τῶν ὑφισταμένων νομοθετικῶν καὶ κανονιστικῶν ρυθμίσεων καθὼς καὶ τὴν συγκέντρωση προτάσεων, ἐκ μέρους τῶν κ.κ. Ἀκαδημαικῶν, γιὰ ἐπιβεβλημένες ἐκ τῶν πραγμάτων μεταρρυθμίσεις. Ἐλπίζω, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ προωθήσει καὶ διοληρώσει τὸ ἔργο της. Ἐπὶ δλων τῶν θεμάτων συνέταξα καὶ ὑπέβαλα εἰσηγήσεις στὴν ὧς ἄνω Ἐπιτροπῇ.

Μὲ τὴν ὁργάνωση καὶ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας συνδέεται ἐπίσης ἡ κατανομὴ καὶ ἀναδιαρρύθμιση τῶν χώρων τῆς Ἀκαδημίας καθὼς καὶ ἡ συντήρησή τους. Ἡ Ἐπιτροπὴ Χώρων τοῦ Ἰδρύματος, ἡ δούλα συνεκλήθη μὲ πρωτοβουλίᾳ μου καὶ ἐλειτούργησε κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, θὰ ἔχει νὰ ἐπιλύσει σοβαρὰ προβλήματα στὸ μέλλον, ἀν θέλουμε νὰ βελτιωθεῖ ἡ ἀποδοτικότητα τοῦ προσωπικοῦ ἀλλὰ καὶ τῶν συλλογικῶν ὁργάνων τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος. Μὲ τὸ θέμα αὐτὸν συνδέεται βεβαίως καὶ ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ παρανόμως ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κατακρατουμένου χώρου τοῦ Κεντρικοῦ Μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας ὃπον στεγάζονται τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Τὰ ἐπανειλημένα ὡς τώρα διαβήματά μου πρὸς τὶς ἀρμόδιες δημόσιες ὑπηρεσίες δὲν ἔχουν τελεσφορηθεῖ. Ἀλλὰ μοῦ ἔχει δοθεῖ ἡ ὑπόσχεση ὅτι τὸ ἀγαμενόμενο αὐτὸν ἀποτέλεσμα δὲν θὰ ἀργήσει πολὺ.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω ἐνεργειῶν, ποὺ ἀφοροῦν στὴν ὁργάνωση καὶ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας, δὲν παρέλειψα, Κυρίες καὶ Κύριοι, νὰ ἐκπροσωπήσω τὸ Ἰδρυμα, ἐκεῖ ὃπον ἔκρινα ὅτι ἡ παρουσία του θὰ ἥταν χρήσιμη.

Ἐχοντας ἐπίγρωση τῶν μερχάλων ἔθνικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἀκαδημίας, δὲν παρέλειψα, ἵδιως, νὰ ἐκφράσω τὴν συμπαράστασή της, στὶς περιπτώσεις, ἵδιαίτερα, καταπιέσεως καὶ βιαιοπραγιῶν εἰς βάρος δημογενῶν ἢ δημοθρήσκων μας. Ψηφίσματα συμπαθείας καὶ συμπαραστάσεως ὑπὲρ τῶν Ἀρμενίων ἀπεστάλησαν στὴν Κυβέρνηση τῆς Σοβιετικῆς Ἐγώσεως καθὼς καὶ πρὸς δλες τὶς Ἀκαδημίες τῆς Εδρώπης ἐπ' εὐκαιρία τῆς τριακοστῆς ἐπετείου τῆς Ἀρεξαρτησίας τῆς Κύπρου. Ὁμοιοψήφισμα συνέταξα καὶ ὑπὲρ τῶν καταπιεζομένων ἀδελφῶν μας τῆς Βορείου Ἡπείρου.

Ἐκτὸς δπὸ πολυάριθμες μετακινήσεις καὶ στὸ ἔξωτερικό, ἀλλ' ἵδιαίτερα στὴν ἐλληνικὴ ἐπαρχία ποὺ τόσον ἔχει ἀνάγκη ἐνισχύσεως καὶ στοργῆς, ἔθεώρησα, ἐξ ἄλλου, καθῆκον μου νὰ συνεχίσω καὶ νὰ διευρύνω τὸ ἥδη ἐκδηλωθὲν ὑπὸ τοῦ προκατόχου μου κ. Σόλωνος Κυδωνιάτη ἐνδιαφέρον διαφυλάξεως καὶ ἀξιοποίησεως τοῦ ἐγκαταλειμμένου ἰεροῦ χώρου τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος. Μὲ συγκεκριμένο στόχο, ἐκ μέρους μου, τὴν δημιουργία, στὸν χῶρο αὐτόν, ἐνὸς Κέντρου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἀκαδημιῶν. Ἡ ἴδεα αὐτὴ εἶχεν εὑμενὴ ἀπήχηση τόσο στὸ ἐπίπεδο τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς δημοτικῆς Ἀρχῆς, ὅσο καὶ μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀκαδημαικῶν κύκλων. Κατόπιν παρα-

κλήσεώς μου, ὁ Συνάδελφος κ. Εὐάγγελος Μοντσόπουλος ἀνεκοίνωσε τὸ ἐν λόγῳ Σχέδιο στὴν Σύνοδο τοῦ Ἀμστερνταμ τῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐγὼ ὁ Ἰδιος μετέβην στὸ Παρίσι καὶ συνομίλησα ἐπ' αὐτοῦ μὲ τὴν διοίκηση τῶν πέντε γαλλικῶν Ἀκαδημιῶν. Ἡδη ἀπεστάλη σχετικὸ ἔγγραφο ἐκ μέρους μου σὲ ὅλες τὶς Ἀκαδημίες τῆς EOK, ἐνῶ παράλληλα ὁ κ. Γενικὸς Γραμματεὺς, σὲ συνεργασία μὲ τὸν κ. Μοντσόπουλο προβαίνοντα σὲ σχετικὲς ἐνέργειες γιὰ τὴν τεχνικοϊκονομικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος.

Εἶναι περιττὸ νὰ τονίσω τὴν τεράστια σημασία καὶ τὰ δρέπη ποὺ θὰ ἀπεκόμιζε ἡ Χώρα μας ἀπὸ τὴν πραγματοποίηση ἐνὸς τέτοιου σχεδίου.

Θὰ ἥθελα, τέλος, νὰ ὑπενθυμίσω, πέρα. ἀπὸ τὶς ἐνδεδειγμένες ἐνέργειες τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐμένα προσωπικὰ στὸ γνωστὸ θέμα «Ιστορίας τῆς Εὐρώπης», ὅτι τὸ εἰδικότερο ἐνδιαφέρον μου γιὰ τὸν κλασσικὸ πολιτισμὸ τῆς Ἑλλάδος μὲ ἔκαμε νὰ προωθήσω τὴν προσεχὴ δημοσίευση, μὲ τὴν συμμετοχὴν πλειάδος συνεργατῶν, στὸ πλαίσιο τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων τῆς Ἀκαδημίας, ἐνὸς τόμου ἀφιερωμένου στὴν Δημοκρατία τῶν Αθηναίων. Ἐνῶ ἐφρόντισα παράλληλα ἡ Ἀκαδημία νὰ συμμετάσχει, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, στὸν ἑορτασμὸ τῶν δύο χιλιάδων πεντακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας τοῦ Κλεισθένη. Ὡς πρώτη ἐκδήλωση θὰ εἶναι ἡ Ὁμιλία τῆς κας Jacqueline de Romilly, μέλους τῆς Académie Française καὶ ἑταίρου τῆς Ἀκαδημίας μας, κατὰ τὸν προσεχὴ Μάιον.

Κυρίες καὶ Κύριοι, δὲν θὰ ἥθελα νὰ Σᾶς ἀπασχολήσω περισσότερο μὲ τὰ πεπραγμένα τῆς προεδρίας μου, ποὺ περιλαμβάνονταν καὶ ἄλλα πολλὰ θέματα, ἐπικοινωνίας, ἰδίως, μὲ Ὁργανισμοὺς τῆς ἡμεδαπῆς καὶ ἀλλοδαπῆς, Ἀκαδημίες, Ἰνστιτοῦτα, δῆμος τῆς Βενετίας, τῆς Σικελίας, κ.ἄ.

Ἔταν ἐπόμενο, μὲ τὰ πενιχρὰ μέσα ποὺ διαθέτει σήμερα ἡ Ἀκαδημία σὲ προσωπικό, νὰ μὴν εἶναι σὲ θέση νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ ὅλες τὶς προσκλήσεις καὶ ἀπαιτήσεις ὅλων ἐκείνων ποὺ περιβάλλονταν τὸ Προεδρεῖο τῆς μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη τους καὶ στηρίζοντας αὐτὸ τὶς προσδοκίες τους. Ἄλλὰ καὶ τὴν ἐπικρίνοντα, εὐλόγως μερικὲς φορές, γιὰ τὴν ἀπονομὰ τῆς ἢ τὴν σιωπὴ τῆς.

Περοπάνω μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ὅσα δὲν κατόρθωσα νὰ ἐπιτύχω καὶ ὅσα ενδίσκονται στὸ στάδιο τῆς ἐκτελέσεως θὰ τὰ ἐπιτύχει καὶ θὰ τὰ διοκληρώσει ὁ ἄξιος διάδοχός μου σ' αὐτὴν τὴν θέση.

Καὶ εὕχομαι ἐπίσης ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου νὰ κατανοήσει ὅτι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μὲ τὸ κύρος καὶ τὴν ἀκτινοβολία ποὺ διαθέτει μπορεῖ, ἴδιαίτερα σήμερα, νὰ προσφέρει πολύτιμες ὑπηρεσίες στὸ παρόν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀρχεῖ νὰ μὴν ἐμποδίζεται δῆμος ἐκτελέσει τὸν προορισμό τῆς.

Ἀπέρχομαι, λοιπόν, εὐχαριστώντας ὅλους τοὺς φίλους τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν ἀγάπη τους.